

Translokationstale 2023

Kære studenter

Hjertelig tillykke med jeres studentereksamen - Hvor ser I skønne ud og hvor har det været en fornøjelse at følge jer fra i mandags, hvor de første sprang ud, til en herlig studentefest i gården i torsdags og nu til det endegyldige farvel inden I drager hujende og råbende ud i København og omegn i det overgangsrite det jo er. For lige om lidt lægger I mange års skolegang bag jer og rejser ud i det nogle kalder for "friheden". En verden med større ansvar og selvstændighed. En tilværelse, hvor I nu skal trække på alt det, som jeres barndom og skoletid har givet jer af ballast.

Jeres eksamenstid vil gå over i historien som en tørkerekord. Solen har simpelthen skinnet på jer hele vejen - og måske også været en fristelse væk fra læsningen. I hvert fald har de fleste af jer ikke kunne undgå at have fået sol på snuden, og når man ser jer tænker jeg på Kim Larsens "De smukke unge mennesker".

Denne dimissionstale skal handle om fællesskaber og ansvar - fordi jeg tror, at jeres fremtid vil afhænge af, om I er gode til at tage ansvar og til at værne om de fællesskaber I har været og bliver en del af i resten af jeres liv.

Jeres generation af studenter har haft et noget tumultarisk skoleforløb. Da corona ramte tilbage i februar - marts 2020 var I enten i 9. Klasse og klar til afslutning eller på efterskole eller på udlandsophold. Det var garanteret tungt at blive sendt hjem og få en amputeret afslutning på det år, der uanset hvad det var og hvor I var , betyder så meget.

Da I startede i gymnasiet, oplevede vi klart, hvor vanskeligt det var for jer at finde jer til rette med nye kammerater i det fysiske klasserum. I havde virkelig haft brug for den overnatningstur vi plejer at sende studieretningsklasserne ud på i november. Men corona blussede op igen, så det blev ikke muligt. Og efter et efterår med massevis af

restriktioner endte det som I husker med, at vi alle sammen blev sendt hjem inden jul 2020 og først kom i skole igen til påske - nok den eneste gang i vores liv vi vil opleve, at julen reelt varede til påske!!!! Jeres 1.g var i den grad præget af virtuel undervisning og isolation. Da vi endelig kom tilbage var det til et testregime med pind i næsen flere gange om ugen. Heller ikke særlig sjovt. Men - godt at være sammen!

I 2.g fik vi heldigvis muligheden for at sende jer på overnatningsture i august. Det var godt for fællesskaberne. Og det endte med, at vi fik et skoleår uden nedlukning, men dog fortsat et år i Coronaens skygge, da regler om nærkontakt og retningslinjer for håndtering af Corona gjorde, at mange på skift var hjemme fra skole - det være sig både elever og lærere.

3.g har været hvad vi nu i bakspejlet kan karakterisere som helt almindeligt. Uden restriktioner. Men måske med en del reaktioner! Måske har nogle givet den lidt mere gas. Altså ikke nødvendigvis med skolearbejdet. Vi har i hvert fald oplevet, at de fester, vi har forsøgt at afvikle, har mødt en del udfordringer. Men selvfølgelig ikke på grund af elever fra jeres årgang ;-)

Man kalder jer for generation c - eller coronagenerationen. Og i det ligger der jo en forventning om at I er særlige, fordi I har oplevet lock-down, isolation og hjemmeundervisning. Men er I egentlig særlig særlige?

Den generelle beskrivelse af ungdommen har tilbøjelighed til alene at fokusere på mistrivsel og kriser. Her tilskrives coronaperioden en stor betydning. Og ingen tvivl om at det var en hård periode for langt de fleste. Men at gøre jer som unge til ofre i den sammenhæng tror jeg er en fejl.

Gennem jeres gymnasietid har klimakrise, finanskrisen og krig i Europa sat dagsordenen. Og med rette, for der er selvfølgelig ingen tvivl om, at vi både i Europa og i resten af verden står overfor en fremtid, der skal handles på. Men dem, der skal handle er jo bl.a. Jer, og derfor er det

vigtigt også som ung at have et modtræk til det medieorienterede og politiske fokus på kriser, som I bliver mødt af.

Når I samtidig bliver fyldt med et syn på ungdommen i generel mistrivsel, i ensomhed og sortsyn, så tænker jeg det bliver svært at finde overskuddet til at medvirke til at gøre verden til et bedre sted at være i morgen end den er i dag. Og det er jo netop det vi skal. For hvis ikke I og vi handler - hvem skal så?

Som Svend Brinkmann skrev i mandags i en kommentar i Altinget:

“Hvis vi kun har en krise- og bekymringskultur at tilbyde vores børn og unge, så spejler de sig i den bekymring, og risikoen for selvopfyldende profetier og potentiel sygeliggørelse er høj”

Det tror jeg er rigtigt. Der er en kæmpe risiko for at kriseretorik og sygeliggørelse af det der tidligere var udfordringer for alle unge, vil medvirke til at skabe en apati blandt unge, fordi man lader sig smitte af alt det man lægger øre til.

Men når jeg ser på jer, og tænker tilbage på hvordan netop I har medvirket til at genopbygge fællesskaberne efter corona uden at have tidligere generationer at trække på i nævneværdig grad, så ser jeg et engagement og en ildhu, der trodser mistrivselsretorikken. Ikke sådan at forstå, at der ikke blandt jer sidder mange der mosler med udfordringer - nogle også store - og det skal naturligvis håndteres med omhu. Men som ungdomsårgang generelt, så er I super entusiastiske og fulde af gå-på-mod. I betragter ikke jer selv som “ofre” sådan som mange analyser tolker mange unge ind i. I er en flok af unge, der er med på at tage ansvar. Her kommer nogle eksempler på hvordan I har gjort det i jeres gymnasieforløb:

- Det er jeres årgang, der er gået forrest for at genoplive de mange fællesskaber på Rysensteen efter coronanedlukning - bl.a var det jer der var med til at generere ideer til fællesskaber på et engagementsmodul der sprudlede af ideer.
- I har også været involveret i den nye indretning af Lille Torv, som ikke kom jer selv til del, men som vil glæde kommende generationer.

- Det er jer, der både i foråret da I gik i 2.g og her i vinter i 3.g stod i spidsen for en fejende flot musical
- Og I fik en fin gallafest stablet på benene med god stemning og fantastisk forårsvejr med udsigt ind over byen
- Mange af jer var sidste august også optaget af at give nye Rysensteenere en god velkomst til skolen og mange involverede sig i introen.
- Og flere af jer har knoklet med klimaindsatsen her på Rysensteen

I det hele taget var det jeres skuldre der bar genopretningen af fællesskaberne efter covid-nedlukning - og tusind tak for det.

På GCP-området har I også medvirket ansvarligt til at genstarte hvad der lå stille under covid:

I genskabte RYSMUN med hjælp fra 4. og 5.g-elever - tog depechen og dannede dermed baggrund for at vores nuværende 2.g-ere fik et fundament. Jer der styrede RYSMUN her i april 2023 lavede et storslået arbejde.

I er den generation der fik mulighed for at komme i GCP-praktik i DFunk, Sundbyøster skolen eller PLAN-børnefonden

I har deltaget i et nyt og gentænkt GCP-dags-projekt, hvor 3-gerne kom mere i fokus

Og kronen på værket er jeres indsats i PLAN-indsamlingen drevet af netop jeres årgang, der endte med et indsamlingsresultat på mere end 387.000 kr. Og med 97 % af skolens elever som deltagere. Det sidste fortjener en kæmpe klapsalve.

Konklusionen er: Min og jeres forældres generation er vel nok heldige at vi har netop jer vi kan læne os op ad, når fremtiden skal sikres. For I har så meget saft og kraft. Og jeg er ikke i tvivl om, at I med NORA og hele GCP-programmet i bagagen nok skal gøre verden bedre dag for dag lige som I har hjulpet med at genopbygge fællesskaberne på Rysensteen.

Men I skal nu alligevel lige have et par ekstra råd fra mig.

Et sidste fokus på NORA - som er værdisættet på Rysensteen, og står for Nysgerrighed, Ordentlighed, Rummelighed og Ansvarlighed.

Sæt nysgerrigheden på prøve hver gang I taler med nogle I er uenige med. Spørg ind i stedet for at belære folk om hvorfor de mener noget forkert.

Som Vincent Hendriques siger:

Meningerne koster ikke noget

Argumenterne koster meget

Forhold jer til samtalerne, så I kan blive klogere. Det er ikke en kamp der skal vindes. Samtaler er til for at blive klogere. Især på jer selv og jeres argumenter.

Om ordentlighed:

K.E. Løgstrup skriver i sin bog "Den etiske fordring":

Den enkelte har aldrig med et andet menneske at gøre, uden at han holder noget af dets liv i sin hånd"

Det tror jeg både I og alle vi andre burde lægge os lidt mere på sinde. For det faktum, at vi i samværet med hinanden har betydning og skal være grundige og påpasselige er vigtigt. Tænk på: hvis vi holder et menneskes liv i den ene hånd - hvordan kan vi så gøre det grundigt, hvis vi holder en mobiltelefon i den anden!!!!

Ordentlighed er at være til stede når I er sammen med andre. Også når I er flere sammen. Overvej hvad I betyder for hinanden. Og pas på fællesskaber, hvor I i realiteten er mere nærværende med dem i den anden ende af de sociale medier end dem der sidder lige ved siden af jer. I holder jo en andens liv i jeres hænder! Jeg ved det er svært. Men

jeg tror, at jeres generation bliver nødt til at gøre op med brugen af de sociale medier ved selv at sætte grænser for jer selv. Og være der hvor i er fysisk.

Mit forslag vil også være at I skal øve jer i at være til stede i naturen. Det er helende for sjælen. Lyt til stilheden frem for at tage billeder af den med mobilen. Vi københavnere er vant til et liv i larm og indtryk. Vi foretrækker havetrampoliner og hoppeborge. Det kan gå en tid. Men der er også brug for at lukke ned. At fordybe sig. Og lade naturen skabe rummet til fordybelsen.

Om rummelighed:

Lad jer ikke automatisk krænkes, hvis I møder nogle, der bruger ord og begreber som ikke er woke nok for jer. Vis rummelighed. Også når vi ældre mennesker bruger betegnelser som er sprogligt lagret i os, og bruger af en oprigtig og ordentlig mening og ikke for at være provokerende. Rummelighed og tolerance er vigtigt i forståelsen af hinanden. Det skaber konflikter at forlange, at alle skal ændre sine begreber og sit sprog i takt med den hastige udviklede diversitet, som er skabt af især yngre generationer om fx køn og identitet. Det er godt at have fokus på det. Men det er ikke godt at udvise manglende rummelighed i sin krænkelssparathed.

Og ansvarligheden - som er A-et i NORA: handler for mig at se om overordnet at vise den både i forhold til sig selv og sin omverden. Ansvarligheden er nålen i det indre kompas, der både viser Nysgerrighed, Ordentlig og Rummelighed.

Færdig med den rektorale etik!

Denne tale skal slutte med en fantastisk opremsning af et lille udpluk af de rejseoplevelser som I som klasse fik på jeres GCP-ture i efteråret 2022:

Klasse/land	Historie
3a/Argentina	<p>3a fik i Argentina set, hvordan det er at leve i et land med en inflation på over 100%: I vekslede penge på bagsædet af en bil og fik en pose fuld af sedler, som blev fordelt i hostellets kælder med en bunke til hver. Alligevel var argentinerne gæstfrihed nærmest grænseløs, og flere har vist fået et ekstra sæt forældre på den sydlige halvkugle. De var kun i dårligt humør, den dag I vandt over de argentinske elever i fodbold!</p>
3b/Spanien	<p>I Spanien blev 3b mødt med den spanske kultur overalt i Madrid. Både i sproget, maden, kunsten og skolen. Og I åbnede jeres arme og begreb det med nysgerrighed og fantasi. Og jeres glæde ved at være kreative var tydelige, fx da I udfoldede jer i et museums krearum, hvor I tog jer god til til at tegne farverige jugend-billeder, og hvorfra vi næsten ikke kunne hive jer ud.</p> <p>Eller da I med krum hals alle kastede jer ud i flamencodansens rytmer og trin.</p> <p>Eller da I sugede den multikulturelle historie og religionens mystik til jer i Toledo.</p>
3c/Egypten	<p>I Egypten oplevede 3.c en enorm gæstfrihed, som familierne viste jer ved at servere mad på ALLE tider af døgnet og fylde dagene (OG NÆTTERNE) med fester og aktiviteter. I fik ikke sovet så meget. Turen var fyldt med kontraster. I oplevede både kæmpe huse med luksus i Cairo, de egyptiske elevers forkærlighed for amerikanske malls, en beduin-landsby nær Alexandria og at sidde med Cairo-maver på et hotel, der var løbet tør for toiletpapir. I fik også oplevet det arabiske WASTA, da vi uden papirer, uden betaling og uden kø fik adgang til skadestuen, fordi vi kendte nogen, der kendte nogen.</p> <p>I har fået en oplevelse for livet og gode venner, som nogle af jer skal besøge igen allerede til sommer.</p>

3d/Kina (rejse til Nw York)	For 3.d blev det ikke til China som håbet, men til Chinatown i New York i stedet, hvor fokus var på, om strukturerne duer i både by og kultur, og hvordan kinesisk og mange andre former for immigration har skabt den pulserende storby, der aldrig sover.
3e/Canada	Kort efter 3e var landet i Toronto lufthavn, faldt nogle af jer i en fordybet samtale med en tilfældig rejsende og sådan fortsatte det på hele rejsen. Nysgerrigheden efter at mødes og udveksle tanker og historier var stor og gensidig i Canada. Jeres fokus var på, hvordan den koloniale historie stadig sætter spor i det canadiske samfund, og på, hvordan der arbejdes med forsoning. Jeres interesse og engagement i emnet var tydelig i jeres uendelige spørgelyst i en session med den såkaldt "indigenous elder" Cat Criger. Og så lærte vi, at Tinder kan bruges som et ganske glimrende værktøj til at skaffe interviews til GCP-filmen :) Og stor var jeres glæde, da der stod Rysensteen Gymnasium med blinkende bogstaver på reklame-tavlen ved det kæmpe stadion
3f/Korea	3f mødte i Sydkorea et meget anderledes skolesystem, hvor man skal studere døgnet rundt for at klare de krævende eksaminer, der er altafgørende for ens fremtid. De koreanske elever var meget fascinerede af at høre 3f fortælle om et system, hvor man fx har tid til fritidsinteresser eller et studiejob. Mens vi var på besøg, fik koreanerne dog heldigvis tid til andet end skole, fx hyggelige ture til Han-floden, udflugter til "selfie-foto-butikker" eller "hunde-klappe-cafeer". 3f var fremragende ambassadører i Sydkorea, der mødte sydkoreanerne med nysgerrighed og ordentlighed, og da 3f forlod deres værtsfamilier, var der både tårer og kufferter, der næsten ikke kunne lukkes for alle gaver, de havde fået med fra familierne.
3k/Uganda	3.k så i Uganda løver og en leopard ved Victorianilens bred, kom helt tæt på ekstrem fattigdom på et børnehjem i Masindi og mærkede de store mentalitetsforskelle i f.eks. Synet på tid og

	<p>punktlighed. Men med matematikkens internationale sprog kom de hurtigt tæt på hinandens fælles virkeligheder - løsning af matematiske problemer (store og små) er vi fælles om i hele verden!</p>
3s/Polen	<p>3s havde et spændende homestay hos elever fra Sobieski-gymnasiet i Krakow, hvor de blev taget godt imod og så mange interessante steder i byen. Højdepunktet på 3s tur til Polen var nok et møde i den store byrådssal i Stalins bombastiske gamle kulturpalads i Warszawa. Her mødtes klassen med et stort panel af unge græsrodsgrupper, som fortalte om deres arbejde, og der blev tid til at sidde i små grupper til sidst og tale med de meget engagerede unge om deres kampe for LGBTQ+ rettigheder, rettigheden til abort, omsorg for psykisk udsatte og meget mere. De stillede også klassen det tankevækkende spørgsmål, hvad danske unge egentlig kæmper for.</p>
3t/Singapore	<p>3t drog til Singapore og troppede veloplagte op hos vores partnerskole, Tampines Meridian Junior College. Iklædt hvide skjorter og lange bukser i den fugtige tropiske hede, stod de ret i to kolonner foran hele lærer- og elevkollegiet, mens rektor Pamela introducerede dem.</p> <p>Noget mere sort skole end vi normalt bryder os i Danmark. Ikke desto mindre gjorde elevernes optræden på besynderlig vis 3Ts lærere en smule rørt. Måske fordi eleverne ved at deltage i morgensamlingen med så megen seriøsitet og disciplin, omfavnede kulturmødets besværlighed og samtidig forblev helt og holdent 3t. Det er virkelig verdensborgerskab! Og det er også virkelig NORA, hvis I skulle spørge fra nogen.</p>

<p>3u/New York og Mane</p>	<p>3u's møder med amerikanerne afspejlede stor forskellighed. Den ene dag indgik klassen i intens debat om kunst og aktivisme i hektiske New York, og den næste dag lyttede de på amerikanske elevers rørende beskrivelser af frygten for skoleskyderier i meget landlige Maine.</p> <p>Den ene dag fulgte klassen paraden for indigenous people i New York og den næste mødte de en skole, hvor eleverne hver morgen i hvert klasseværelse forventes at starte dagen med at rejse sig i respekt for det amerikanske flag.</p> <p>Den ene dag sad Jakob bag trommerne til interkulturel jam-session på spillested i New York, og få dage efter blev Julie og Astrid belært af deres venlige og gæstfri værter i Maine om hvor vigtigt det er for den enkelte at have ret til at eje og bære våben. Kulturmøderne var mange og komplekse, og 3.u navigerede i dem med snilde og respekt.</p>
<p>3w/Indien (Bangalore)</p>	<p>I Indien blev 3.w mødt så mange steder med en gæstfrihed, hjælpsomhed og interesse, vi sjældent oplever under vores egne himmelstrøg. Virksomheder (SAP, TCS, Essae), uddannelsessteder (Agricultural University, ATREE), interesseorganisationer (Lake Improvement Trust) og ikke mindst lokale hjem åbnede deres døre for os og fortalte om alt fra high tech til pasning af bier og sommerfuglelarver. Til gengæld måtte vi stille op til så mange fotoshoots, at man skulle tro, at vi var Hollywood-stjerner. Der blev desværre ikke tid til at se elefanter og tigre. Til gengæld lærte vi at spille kho-kho, - selvom vi tabte turneringen. Og helt uforglemmelig var den sidste aften, hvor pigerne i traditionel indisk sari og drengene i kofta festede og dansede med vores værter på skolen.</p>
<p>3x/Kroatien</p>	<p>3x blev mødt af uforbeholden gæstfrihed af værterne i Zagreb og blev meget klogere på, hvordan det er at leve i et land, som har været i krig med sine naboer for ikke så mange år siden. På turen så vi Kroatiens stærke fodboldlandshold banke det danske på deres nationalstadion, men 3x fik heldigvis taget revanche mod værterne i høvdingebold.</p>

	<p>3x fik et fint indblik i hvordan man lever som ung i og omkring Zagreb, og stiftede også bekendtskab med Kroatiens udsøgte kulinariske kultur ved den mest imponerende hjemmelavede buffet. Og endelig nød 3x klassefælleskab på Dubrovniks smukke middelalder-bymure - trods en ankomst i syndflodagtigt regnvejr, der var et afsnit af Game of Thrones værdigt</p>
3y/Boston (Tabor)	<p>Under en samtale mellem 3.y en gruppe fra Boston, kom samtalen ind på SU. Det var der nogle af de amerikanske elever der næsten ikke troede på, andre var bare meget overrasket over, at man i Danmark får penge for at gå i skole. Det skal nok lige nævnes at det koster 400.000 kr. at gå på Tabor om året. Faciliteterne er til gengæld helt i top, måske derfor, at vi ikke så ret meget til vores elever. 3.y var så glade for at være der, at de spurgte os, om vi ikke kunne blive der lidt længere....</p>
3z/Tyrkiet	<p>3.z fik set et land, hvor traditionelt og moderne støder sammen - og hvor økonomien var plaget af en inflation på omkring 75%. Der var, trods økonomisk krise, masser af gæstfrihed og masser af tyrkisk mad ude i de tyrkiske hjem. Og 3.z formåede at gennemføre fem dages homestay uden en eneste tyrkisk forældrehenvendelse med spørgsmål eller problemstillinger - det var aldrig set før og imponerede de tyrkiske lærere!</p> <p>Også den årlige basketball-kamp mod tyrkernes skolehold foran de fleste af skolens elever forløb trods intensitet, klappen, trommen og masser af slagsange i mikrofon og højttaler godt. Selv med en hjemmebanedommer der kostede os sejren.</p>

En perlerække af eksempler på, hvad I også fik med fra jeres forløb på Rysensteen Gymnasium, fordi I har Global Citizenship Programme med i bagagen sammen med jeres studentereksamen.

Nu drager I ud i verden med den ballast vi har givet jer af Faglig dannelse, global dannelse og almen dannelse. En dannelse der forhåbentlig har vist jer, at det er vigtigt ikke alene at sætte sig sine egne mål, men også huske, at vi alle er en del af noget større. At vi skal værne om det samfund som andre før os har kæmpet for at få til at fungere. Og som I som unge og kommende beslutningstagere, skal understøtte.

Når jeg i denne tale har kredset om ansvar og fællesskab, så skyldes det at der i den tid I nu skal uddannes i, skabe familie i og finde jeres ståsted i måske ligger endnu flere udfordringer end tidligere generationer har oplevet. Men hvis I altid husker, at der er grundsten i vores samfund, som vi alle nyder godt af, så er risikoen for vildveje måske mindre. Demokrati er en skrøbelig størrelse og uendelig svært at bedrive og være en del af. Men der er ikke noget alternativ.

Når vi støder på stenene på vejen og mister tilliden til folketing, folkestyre, folkeskole, folkekirke, folkeoplysning - ja til folket - så har vi tabt. Husk altid Hal Kocks tilgang: Demokratiet er en livsform, som skal genskabes generation efter generation. Altså også af jeres!

I har SÅ meget med jer som I skal gøre brug af, når I skal vælge jeres veje og vildveje. Ole Wiwel er citeret for at have sagt: "Alle veje, der ikke udgår fra dit hjerte, ender blindt". Stol på det og mærk altid efter inden I vælger ruten - og husk på NORA, hvis I skulle komme i tvivl i forhold til jeres indre kompas.

I forlader nu et stort fællesskab på Rysensteen - især jeres klassekammerater, men også venskaber på tværs. Jeg håber inderligt, at I som andre årgange på Rysensteen vil holde fast i hinanden. Som jeg nævnte ved middagen torsdag, vil vi hjælpe ved at skabe nogle rammer for gensyn i vores alumneforening - jeg håber I fik meldt jer ind, så vi kan nå jer med orientering. Ellers ligger der en reminder i den mappe I modtager med jeres eksamensbevis.

Pas godt på jer selv derude - men pas også godt på hinanden!

Hermed dimitterer jeg jer som studenter årgang 2023 fra Rysensteen
Gymnasium.